



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De modis reuelationum. Cap. LXXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

De modis revelationum.

CAP. LXXVI.

REVELATIO secretorum vel futurorum pluribus modis fieri videtur: in quibus sicut in visionibus plurimi seducuntur, putantes spiritum esse quod proprius sensus finxerit, vel spiritus erroris suggererit: & ideo vaticiniis iam usque ad fastidium repleti sumus de Antichristi aduentu, de signis appropinquantibus iudicij, de destructione religionum, de persecutione Ecclesiae, de regni defectione, & variis mundi pressuris, & aliis pluribus, quibus etiam viri graues & deuoti plusquam oportuit creduli extiterunt: de scripturis Ioachim, & aliorum vaticiniis varias interpretationes extrahentes: quae etsi vera essent & autentica, tamen religiosi plurima inuenirent in quibus fructuosius occuparetur: cum & Christus Dominus in Apostolis tales curiosas temporum inquisitiones represserit, dicens: Non est vestrum nosse tempora & momenta, quae Pater posuit in sua potestate. Reuelatio aliquando fit per vocem & verba expressa: vt Petro & Ioanni & Iacobo in monte cum Iesu, vox de nube dixit: Hic est filius meus dilectus, &c. Vnde Petro dictum est: Beatus es Simon Bariona: quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed Pater meus qui est in caelis. Vel sicut Samueli primo sermo Domini factus est in Silo. Aliquando fit per somnum: vt Ioseph viro Mariae dictum est in somnis, vt acciperet Mariam & fugeret in Aegyptum & rediret. Et Magis similiter in somnis dicitur, ne redeant ad Herodem. Et in aliis pluribus locis simile inuenitur. Aliquando per spiritum Angelicum vigilanti & intrinsecus loquenti. vnde Zachar. Angelus qui loquebatur in me, dixit ad me: Nunquid nescis quid sunt

Mat. 13, 35

Reuelatio per vocem.

Mat. 17, 5

Mat. 16, 17

1. Reg. 3, 4

Reuelatio per somnum

Mat. 1, 10

Et 2, 13

Ibid. 2, 12

Reuelatio per spiritum Angelicum

Zach. 4, 5

funt hæc? &c. Aliquando fit per spiritum interius in mente. Psalm. Audiam quid loquatur *Psalm. 84, 9*
 in me Deus. Et hoc duobus modis. Vno modo, cum inspirat menti aliquid agendum vel dicendum, vel de propriis docet vel de alienis: sicut Prophetis inspiravit quid facerent vel dicerent; vel cum futura vel absentia vel abscondita eis revelavit. Secundo modo, cum non de speciali facto illo vel illo, sed generaliter ad plura per mentis illuminationem ostendit, quid secundum veritatis iudicium sit melius vel non melius. Sicut docet omnes iustos declinare à malo, & facere bonum, & per spiritum scientiæ, vel consilij, vel intellectus, vel sapientiæ, Dei placitum agnoscere, vel eligere potiora. Est & alius modus revelationum per Spiritum sanctum, cum homo ex Dei inspiratione orat Deum pro aliqua speciali causa propria vel aliena, & per affectum devotionis & fiduciam exauditionis intelligit se exauditum in hac petitione. Sed licet confidat quod illud pro quo oravit, habiturum sit prosperum successum; nescit tamè sæpe qua via habebit processum. Econtrariò cum non sentit sibi infundi fiduciam exauditionis, intelligit se non habiturum effectum sue petitionis, licet nõ sit in hoc omnino certus: quia nescit an hoc sit defectus devotionis, vel indicium negatæ petitionis. Hoc tamè genus revelationis est specialiter devotis mētibus familiare. In hoc tamè aliquando quidam devoti inveniuntur decepti, sicut & in interna inspiratione. Et hoc taliter posse fieri videtur, cum homo devotus Deo aliquando intēdit, & per magnæ devotionis affectum confidit Deum sibi esse favorabilem, orat vel orat sibi vel alteri istud vel illud quod tunc desiderat evenire: & cum fuerit iam in affectu devotionis, & fiducia divinæ propitiationis, antequam istud
 opta-

2. Revelatio per Spiritum sanctum.

optaret, accedente verò optatæ rei desiderio fit affectus feruentior, & fiducia ad Deum ex feruore constâtior. & quia præsumit Spiritum sanctum hanc deuotionem operari, cum spiritus malignus non possit affectum deuotionis infundere quem nunquam habet; confidit se non decipi, & in concepta spe desiderij sui non confundi: quia testimonium adauctæ per spiritum deuotionis & fiduciæ creditur approbasse. Sed in hoc potest esse deceptio, quòd spiritus hominis ex desiderio rei quam diligit, cum de illa studiosè cogitat, hilarescit; etiam cum in nulla prius erat deuotione ad Deum, ita quòd aliquando pro desiderio illius rei facilè pronocaretur ad lachrymas, maximè si est res quæ spectat ad deuotionem qualemcūque. Sicut sæpe etiam cum pro vana gloria quis optat gratiam bene prædicandi, vel propherandi, vel miracula faciendi, vel aliud vnde mirandus videretur agèdi, cor delusum huiusmodi phantasmatis hilarescit, & in vanam affectionem pinguescit. Quanto ergo magis cordis affectus exhilaratur & deuotio afficitur in se, cum cogitat & optat quod desiderat, non ex leuitate vel vanitate, sed ex maturitate & charitate! dum interim est in aliqua spiritus consolatione, quæ facili occasione potest per ampliora incitamenta deuotionis subleuari, tunc confidentia propriij spiritus loquitur, & putat loqui Spiritum sanctum, dum non subtrahit deuotionis gratiam quam dedit, imò dilatato cordi per desiderij appetentiam, eo profusorem gratiam infundit, quo cordis exhilarati capacitas locum ampliorem in se gratiæ præparauit. Cor enim liberum & beneuolentia iucundum aptius est ad deuotionis gratiam recipiendam, quàm tristitia & amaritudine constrictum: quia Spiritus sanctus amor est,

&

& beneuolentia, & iucunditas Patris & Filij:
 & similia similibus magis gaudēt naturaliter.
 Lætitia enim est proprium cælestis patriæ.
 Mœror tristitiæ, est huius exilij negotium.
 Amaritudo desperationis, est infernale suppli-
 cium. In omnibus ergo reuelationum vel vi-
 sionū generibus magna cautela habēda est, ne
 falsa pro veris, noxia pro salutaribus, exigua
 pro eximis, & incerta pro certis recipiantur.
 Solus autē Spiritus sanctus per donū cōsilij, &
 per gratiam discretionis spirituum, scit homi-
 nem expedire & certum reddere quid in illis
 recipiendum sit vel respuendum, & quomodo
 eis vtendum: sicut & Prophetas & Sanctos do-
 cuit, quibus nō solūm verā ostendit, sed etiam
 per veritatis testimonium, quia vera essent in-
 teriūs demonstrauit. Aliis autem videtur esse
 securius talia non quærere, oblatis non citō
 credere, deceptionis caueam cauere. Aliquan-
 do etiam oblata velut minūis fructuosa parui-
 pendere: vt si vera sint, se habeant indifferen-
 ter ad ea: si falsa, non innitantur eis ne deci-
 piantur. Et si velint aduertere, quærant super
 his consilium sapientum solum modo & pau-
 corum: & ad illa studiosè sese exerceant quæ
 sunt secura, meritoria & fructuosa: scilicet vt
 sunt vitia extirpare, & virtutum studiis fide-
 liter insudare, Scripturæ sacræ sanum scrutari
 intellectum, & per orationis vsum mentem
 accendere ad deuotionis effectum. Hæc sunt
 salubria & secura & fructuosa studia religio-
 forum. Et quanto quis se in istis magis exer-
 cuerit, tanto maioris meriti & maioris gloriæ
 apud Deum erit. Sunt etiam quædam sensibi-
 les dulcedines & suauitatis experientiæ, quæ
 deuotis quandoque infunduntur: vt mirabilis
 fragrantia odorum, ineffabilis suauitas sapo-
 rum, & hymnidicæ melodiæ vocum & sono-
 rum,

Dulcedi-
 nes sensi-
 biles.

rum, & tactu perceptibiles experientiae indicibilia suauitatum. Quae cum verè sint à Deo, possumus estimare, quòd aut dentur quibusdam nouis & rudibus, qui spiritualia nondum lucidè intelligunt, vt saltem per sensibilia consolentur in Domino, qui virtutem purè spiritualium non cognoscunt; in quibus maior vis est & certior veritas, & fructuosior profectus & purior perfectio. Etiam prouectiozibus in spiritu consolationes sensibiles dantur propter redundantiam interioris dulcedinis: vt sicut anima communicat corpori suo quasi comiti & socio viae passiones suas, ita communicet ei & consolationes. Tristante enim interiùs anima, etiam corpus tabescit exteriùs. Sicut ergo corpus collaborat spiritui & compatitur in merito: ita dignè comparticipat & conremuneratur ei in præmio; non solum futuræ gloriæ, sed etiam præsentis gratiæ: sicut domini in conuiuio epularum seruis transmittunt reliquias ferculorum. Aposto-

a. Cor. 1, 7

lus: Sicut socij passionum estis, ita & consolationum eritis. Et hoc ex superfluenti mensura datur dilectis, cuius redundantia ne effusa depereat, excipitur à corpore, quod particeps fuit in labore. Sed sicut de visionibus & reuelationibus, ita & de huiusmodi sensibilibus experientiis est sentiendum, quòd aliqui seducuntur in eis, putantes esse à Deo, quod fortè phantastica deceptio est; & aliqui putant esse aliquid magni, quod nullius est in se meriti vel momenti; & aliqui extolluntur de talibus apud se, & iactant se quasi de singularis gratiæ sanctitate. Etiam habet hoc proprium diuinæ dulcedinis experientiæ, maximè cum frequentiori vsu & valentiori motu influunt, vt spiritum reficiendo, corpus debilitent, & ita quodammodo delectando affligant. Sicut rusticum

cum

cum cibis grossioribus assuetum, delicioſa fer-
 cula ſæpius ſumpta alterando calefaciunt &
 diſſolunt. Ignobile namque corpus & corru-
 ptibile ſicut pecus brutalibus, ſic eſt aſſuetum
 terreſtribus & vilibus. Genef. Comedes her- Gen. 3, 18
 baſterræ. & hoc poſt peccatum. Quærun- Quæſtio
 tem deuoti aliquâdo ex deuotionis vehemen- inſignis.
 tia corpore debilitati, virum ſit melius debili-
 tatem corporis potius ſubire, & ſpiritum per
 deuotionis ſuſſu cum Deo roborare, & gra-
 tiam oblatam non abiicere, vel præ nimia de-
 bilitate ſe abſtrahere à deuotione, & ſpiritum
 extinguerè, & exterioribus occupationibus ſe
 dare pro corporis releuatione. Ad hoc, ſaluo
 meliori conſilio, videtur conſulendum nimis
 debilibus, quòd interdum poſſunt ſe vtiliter
 ſubtrahere à ſtudio deuotionis, & conatu pro-
 prio non ad hoc inſtare, ne quaſi extorquendo
 exprimant deuotionis affectum: quia talis co-
 natus violentus debilitat etiam validiores. Si
 autem ſine laborioſo conatu offert ſe gratia &
 ingerit ſe illis non quæſita, nec abiiciant eam,
 nec omnino totos ſe immergât ei, maximè ſi
 vehementer ex hoc ſe debilitari ſentiant, ſed
 temperatè ei inhæreant. Iuxta illud: Mel in- Pro. 25, 10
 ueniſti, comede quod ſufficit tibi, id eſt, quod
 ſatis eſt iuxta virium tuarum meſuram. Vti-
 lius enim eſt ad horam temperantiùs frui gra-
 tia deuotionis, quàm omnino exhaustis viri-
 bus, & deſtructa virtute naturali totaliter eam
 perdere & irrecuperabiliter carere. Quia ſic
 deſtructi, poſtea nimis incipiunt ſibi met com-
 pati: & vt reparent vires amiſſas per indiſcre-
 tionem, non ſolum delicatiùs, ſed etiam diſſo-
 lutiùs quàm expedit ſe habere. Exhaustis nam-
 que viribus maximè capitis & cordis, vix au-
 dent etiam per moram aliquam ad deuotionis
 ſtadium aſpirare: quia retrahit eos continuo
 mole-

molestia debilitatis: & quo magis volunt contra eam conari, eo minus possunt. Et ideo consultius videtur consolationes diuinas moderatius querere, cum debilitas corporis obstitit, ut diutius eis frui possint, & auctas valeant tolerare; quam ad breue in eis delectari ita indiscretè, ut postea fugere eas oporteat, & sine spe recuperandi amittere propter virium defectiorem. Vase enim contrito, liquor effunditur.

Psal. 72, 26

Vnde Psalm. Defecit caro mea & cor meum; quia cum corporis virtus omnino deficit, etiam cordis vigor a deuotione languescit. Contingit etiam plerumque studiosis deuotionis, ut cum magis conantur habere deuotionis gratiam, minus habeant; & cum vehementius instant, aridiores & duriores corde fiant: sicut in summis festiuitatibus, & deuotis temporibus passionis Christi & natiuitatis & similibus, & maximè cum se ad sacram communionem student sollicitè præparare. Et multi ex hoc sæpissimè grauitè contristantur: & ad illam partem conturbati corde pusillanimitè, interpretantur quòd fortè indigni sint visitatione diuina, & quòd non placeant Deo, ut sicut indigni & inuerti ad sacram communionem accedant: & sic sæpe se subtrahunt à cibo vitæ, & medicina salutis. Sed cum homini incertum sit an sit dignus amore vel odio, secundum rationem dispositionis & merita singulorum Deo soli nota, non possumus secundum veritatem cuique consulere quid in huiusmodi sentire debeat & facere. Tamen cur tunc Deus subtrahit bonis & studiosis deuotionis gratiam, cum eam libentiùs haberent & instatius querunt, super hoc possunt quinque rationes assignari. Prima, humiliatio: quia magis humiliatur homo cum non habet tunc deuotionem quam alio tempore: & magis confunditur

Cur Deus
subtrahit
bonis deuotionis
gratiam.

ditur in seipso: sicut seculares plus confunduntur si in Pascha non communicant, cum solitum est communicare ceteros, quam toto reliquo tempore anni. Secunda est purgatio peccati: quia forte per alia exercitia minus purgatus est, vel aliqua habet delicta que non recolat: & ut dignius accedat ad Eucharistiam, & amplius purgetur a peccatis; & in hoc punitur in quo magis dolet; & quo dolor grauior, eo purgatio efficacior: & maxime, quia forte alio tempore minus studiosè quæsiuit deuotionis gratiam, vel oblatam negligentius recepit, nec dignas pro ea gratias retulit. Punitur modo in quo peccauit, ut tunc illa careat gratia, cum eam desiderat, quã ante eam neglexit cum habere poterat, & cauior de cetero in hac parte fiat. Tertia, ut ex hoc eruditior in gratia fiat, quod à Deo sit, non ab homine: cum non potest eam homo pro voluntate habere sui arbitrij: sed Deus qui dat ex se, quãdo vult infundit, quãdo vult subtrahit, prout sibi placet, & prout accipienti iudicat conuenire. Item, quia ex gratia sua dat, non pro meritis hominis: quia si daret semper cum quæritur, & non daret nisi quæreretur, putaretur iam tantum dare secundum merita requirentium, & non secundum gratiæ liberalitatem: ideo quandoque studiosè quærentibus negatur ex iustitia, & non quærentibus quandoque datur ex gratia.

De tentationibus deuotorum.

CAP. LXXVII.

DVÆ sunt enim tentationes deuotorum Deuotosã
 satis consuetæ, maxime nouis & imper- tentationes
 fectis, hæsitatio & elatio. Hæsitant enim sæpè dux hæsi-
 an à Deo talis sit gratia, vel homo per se istos tatio &
elatio.

B b

motus